

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 15P/124/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7723202986
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hirjaková
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2023:7723202986.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom C. D. E., pracovníčkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, dieťa F. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. H. XX, otec neuvedený, za účasti B. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. H. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Zveruje maloletého A. B., nar. X.X.XXXX, bytom G. H. XX do náhradnej osobnej starostlivosti B. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G. H. XX, ktorý bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, ktorú sumu je matka povinná prispievať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, číslo účtu J. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vždy do 20-teho dňa, toho ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1./ Navrhovateľ sa podaným návrhom došlým súdu dňa 26.7.2023 domáhal zverenia maloletého A. B., nar. X.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti B. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX.

2./ Poukázal na to, že rodina menovaného dieťaťa je vedená na oddelení SPODaSK ÚPSVaR Michalovce od roku 2019. Menované dieťa sa narodilo ako v poradí štvrté dieťaťo rodičom s nerozvinutými rodičovskými kompetenciami. Otcovstvo k dieťaťu nebolo oficiálne uvedené. Rodičia dieťaťa žijú ako ľudia bez stáleho bývania. Nemajú stabilné vzťahy v širšej rodine. Pre nezvládnutie starostlivosti boli traja starší súrodenci menovaného dieťaťa zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, maloletá K. I., nar. XX.X.XXXX bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany matky, L. B., nar. XX.X.XXXX, bytom M. H. XXX dve deti, maloletá L. N. I., nar. XX.X.XXXX a maloletý K. I., nar. XX.XX.XXXX boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany otca, O. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX.

3./ Po narodení maloletého A. sa rodičia s dieťaťom krátko zdržiavali v domácnosti otcovho strýka v Trhovišti č. 204. Miera ohrozenia rodiny bola zo strany úradu určená ako nízka pre riziko vyňatia dieťaťa zo starostlivosti rodičov, lebo rodičia už v tom čase mali ťažkosti s obživou, nevybavené štátne sociálne dávky na ďalšie dieťa, nestále bývanie, narušené vzťahy v rodine. Neskôr rodičia s maloletým dieťaťom bývali u rodičov zo strany biologického otca v Trhovišti č. 39. Z domácnosti biologického otca

po hádkach s príbuznými odišli do domácnosti rodičov matky do Žakaroviec. Od narodenia maloletého Lukáša rodičia často menili svoj pobyt, striedavo bývali u rodičov otca dieťaťa alebo rodičov matky. Ani v jednej domácnosti nedokázali ostať natrvalo alebo aspoň na dlhšiu dobu.

4./ Situácia vyvrcholila dňa 16.6.2023, kedy príslušník mestskej polície telefonicky informoval úrad, že matka s menovaným dieťaťom sa od 15.6.2023 nachádza na J. P. Q. N., vo vestibule železničnej stanice. Noc matka s dieťaťom strávila u známych ľudí, ktorí tiež bývajú v blízkosti železničnej stanice, prihovoril sa u nich príslušník mestskej polície, aby ju prijali. Odo dňa 16.6.2023 už však matka s dieťaťom nemala kam ísť.

5./ Cez terénnu pracovníčku Obce Trhovište N. N. sa úrad telefonicky spojil so starou matkou dieťaťa zo strany biologického otca O. I., ktorú požiadali, aby prevzala dieťa do svojej starostlivosti. Stará matka túto možnosť rezolútne odmietla, udala, že už má vo svojej starostlivosti dve deti svojho syna, o ďalšie sa starať nebude a starý otec je chorý, tiež sa nemôže o dieťa starať. Stará matka udala, že podľa nej môže úrad dieťa kľudne dať do „ústavu“.

6./ Matku dieťaťa navštívili pracovníci úradu na Staničnej ulici v Michalovciach. Udala, že z domácnosti rodičov otca bola s dieťaťom vyhodená a jej druh, teda biologický otec je v Českej republike, kde pracuje. Matka udala, že sa nemôže vrátiť ani k svojim rodičom, lebo aj od nich boli vyhodení. Menované dieťa sa v tom čase ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, pre jeho priaznivý fyzický, psychický a sociálny bolo nevyhnuté jeho umiestnenie v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ešte v ten istý deň bolo dieťa na základe vydaného neodkladného opatrenia Okresného súdu Michalovce, č. k. 15PPOm/1/2023 zo dňa 16.6.2023 umiestnené v Centre pre deti a rodiny Michalovce. Matka aj starí rodičia boli o tejto skutočnosti upovedomení.

7./ Úrad zrealizoval prípadovú konferenciu dňa 30.6.2023, ktorej sa zúčastnili rodičia dieťaťa, starí rodičia, pracovníci I. N. aj obce Trhovište. Rodičia dieťaťa udali, že aj naďalej nemajú kde bývať, prespávajú u „tety“, ktorá býva v blízkosti železničnej stanice, cez deň sa zdržiavajú na stanici a otec dieťaťa občas brigáduje, ak má príležitosť. Rodičia dieťaťa si hľadajú prácu, už oslovili agentúru, ktorá by im mala sprostredkovať prácu v Českej republike. Maloletého Lukáša v zariadení už navštívili minulý týždeň. Prevziať dieťa do svojej starostlivosti nemôžu, lebo nemajú zabezpečené bývanie, ani príjem.

8./ Starí rodičia dieťaťa udali, že prehodnotili svoju situáciu aj situáciu dieťaťa a že majú záujem o maloletého Lukáša napriek tomu, že už majú vo svojej starostlivosti ďalších dvoch súrodencov maloletého A.. Stará matka má v náhradnej osobnej starostlivosti dve deti svojho syna, maloletého K. a maloletú L. N., preto navrhla, aby si maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti zobral starý otec. Starý otec má síce aj zdravotné problémy, no spoločne si trúfajú zabezpečiť starostlivosť o tri deti svojho syna.

9./ Sociálna pracovníčka I. N. potvrdila, že rodičia dieťaťa v zariadení osobne navštívili aj sa o dieťati telefonicky informujú. Účastníci konferencie sa zhodli, že najlepším riešením životnej situácie dieťaťa bude realizácia náhradnej osobnej starostlivosti, teda zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca. Rodičia udali, že dieťa budú aj naďalej v rodine starých rodičov navštevovať, tak ako jeho súrodencov. Rodičia boli podporení v tom, aby si hľadali prácu a starali sa osobne o všetky svoje deti.

10./ V prípade, že súd zverí aj maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, bude úrad v tejto rodine vykonávať opatrenia SPODaSK aj za účasti TSP Trhovište. Bytové a sociálne pomery na strane starého otca sú úradu známe, nakoľko v tejto rodine dlhodobo vykonáva opatrenia SPODaSK vo vzťahu ku súrodencom maloletého A., ktoré sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Rodina býva v staršom prízemnom dome, na hlavnej ulici v Trhovišti. Domácnosť tvoria dve izby, skromne zariadené, v izbe kde spí menované dieťa sú dve lôžka, skrine, piecka. V domácnosti je zabezpečená voda, kúrenie, svetlo, podmienky na prípravu stravy a pre pokojný spánok dieťaťa. Hygiena a čistota priestorov je na prijateľnej úrovni. Príjmom rodiny sú dávky súvisiace so zverením súrodencov dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, rodičovský príspevok a prídavky na zverenú deti.

11./ Zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti má prednosť pred jeho zotrvaním v zariadení na výkon rozhodnutia súdu a taktiež s výkonom náhradnej osobnej starostlivosti u súrodencov menovaného zo strany starých rodičov neboli zaznamenané žiadne problémy, preto sa navrhovateľovi javí za

najvhodnejšie, aby aj mal. A. vyrastal v rodine starých rodičov. Uznesením č. k. 15P/110/2023 zo dňa 7.7.2023 súd vydal neodkladné opatrenie a dočasne zveril maloletého A. B. do osobnej starostlivosti starého otca, do doby právoplatného rozhodnutia vo veci náhradnej osobnej starostlivosti. Dieťa bolo do starostlivosti starého otca z Centra pre deti a rodiny Michalovce odovzdané dňa 12.7.2023.

12./ Šetrenie rodinných pomerov na strane dieťaťa pracovníci úradu naposledy vykonali dňa 25.7.2023 o 10:00 hod., kedy zistili, že maloletý A. sa nachádza v starostlivosti starého otca, ktorý mu zabezpečuje starostlivosť spolu s manželkou, teda starou matkou, Renátou Chromou. Dieťa má zabezpečené vhodné lôžko, dostatok oblečenia, jednorazových plienok aj mliečnej stravy. Zdravotná dokumentácia dieťaťa je opäť u N. B. v Trhovišti. Starý otec umožňuje rodičom dieťaťa kontakt s dieťaťom.

13./ Matka sa k návrhu nevyjadрила.

14./ Kolízny opatrovník navrhol zveriť maloletého A. B. do náhradnej osobnej starostlivosti B. I., ktorý je jeho biologickým starým otcom. Uviedol, že opatrenia SPODaK vykonávajú v tejto rodine dlhodobo, už aj vzhľadom k tomu, že aj starší súrodenci sú zverení do náhradnej osobnej starostlivosti manželky B. I.. Šetrením zistili, že o deti je dobre postarané a v tejto rodine prosperujú. Zároveň kolízny opatrovník navrhol matku zaviazat' platením výživného v minimálnej výške počnúc právoplatnosťou rozsudku.

15./ Z výpovede B. I. súd zistil, že tento je starým otcom zo strany otca, ktorý je v rodnom liste neuvedený. Biologickým otcom maloletého A. je jeho syn K. I., avšak doteraz ešte neuznal otcovstvo k maloletému. Matka sa o maloleté dieťa nezaujíma. Maloletého zanechala na J. P. Q. N., kde sa s maloletým zdržiavala. Maloletého Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce dňa 16.6.2023 umiestnil do Centra pre deti a rodiny Michalovce, kde bolo dieťa asi mesiac. O maloletého začal prejavovať záujem a neodkladným opatrením Okresného súdu Michalovce dňa 12.7.2023 bol maloletý dočasne zverený do jeho osobnej starostlivosti. Od júla 2023 zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá mu pomáha so starostlivosťou o maloletého. Matka maloletého sa toho zdržiava v Nemecku, kde pracuje. V Nemecku sa s ňou nachádza aj jeho syn K. I.. O maloletom dieťati sa telefonicky informovali. Bývajú v rodinnom dome, kde majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti. Jeho zdravotný stav je dobrý, takže sa dokáže postarať o maloletého A.. Trestne stíhaný nebol. Uviedol, že sa zúčastňuje aj prípravy na náhradné rodičovstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb Michalovce.

16./ Z lekárskeho správ týkajúcich sa zdravotného stavu B. I. a maloletého A. B. bolo zistené, že ich zdravotný stav je dobrý.

17./ Z výpisu z Registra trestov Generálnej prokuratúry SR zo dňa 7.9.2023 bolo zistené, že B. I. nemá záznam v registri trestov.

18./ Podľa § 45 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

19./ Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

20./ Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

21./ Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

22./ Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

23./ Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

24./ Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25./ Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26./ Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27./ Súd poukazuje na tú skutočnosť, že výživné v rozsahu 30% zo sumy životného minima, ktoré je v súčasnej dobe vo výške 36,80 Eur, je povinný prispievať každý rodič, bez ohľadu na výšku svojho príjmu, resp. bez ohľadu na to, či vôbec nejakým príjmom disponuje.

28./ Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je v záujme maloletého A. B., aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti jeho biologického starého otca B. I., nakoľko tento zabezpečuje jeho riadnu starostlivosť od júla 2023. V konaní bolo ďalej preukázané, že B. I. spĺňa všetky osobnostné a morálne predpoklady a má vytvorené aj materiálne podmienky pre výchovu maloletého dieťaťa, o ktoré je ochotný a schopný sa aj naďalej starať.

29./ Z vyššie uvedených dôvodov preto súd maloleté dieťa zveril do náhradnej osobnej starostlivosti B. I., ktorému zároveň vymedzil rozsah práv a povinností k maloletému a matke uložil povinnosť prispievať na jeho výživu minimálnym výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce počnúc právoplatnosťou rozsudku.

30./ O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 (pätnástich) dní od jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1, 2 Civilný sporový poriadok) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 Civilný sporový poriadok).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd (§ 367 ods. 1 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 CMP).